

कुर्यात् । किं त्वाचार्योपदिष्टेनैव मार्गेण ध्यायेत् । अयं
न्यायः सर्वेष्वप्युपदेशगम्येषु रहस्येषु समानः ॥

(७) विपक्षे बाधकोपन्यासमुखेन संवादनिषेधमेव प्रशंसति ।
“स यो ह वै सावित्रं विदुषा सावित्रे संवदते । स हास्मिञ्छ्रियं
दधाति । अनु ह वा अस्मा असौ तपञ्छ्रियं मन्यते । अन्वस्मै
श्रीस्तपो मन्यते । अन्वस्मै तपो बलं मन्यते । अन्वस्मै बलं प्राणं
मन्यते” इति । ‘स यो ह वै’ यः कोपि विद्यागर्वपराधीनः पु-
मान्, ‘सावित्रं’ अग्निं, ‘विदुषा’ ध्यानेन साक्षात् कृतवता पुरुषेण
सह, तस्मिन् सावित्राग्निविषये मात्सर्येण संवादं करोति ।
‘सः’, खलु ‘अस्मिन्’ विदुषि, स्वकीयां ‘श्रियं’, प्रक्षिपति । तदेव
स्पष्टीक्रियते । ‘असौ’ मात्सर्यग्रस्तः पुमान्, ‘तपन्’ सावित्रा-
ध्यानादिरूपं तपः कुर्वन्, ‘श्रियं’ तपःफलरूपं, ‘अस्मै’ वि-
दुषे, ‘अनुमन्यते’ । ‘अस्मै’ विदुषे, ‘अनुमन्यते’ एव मदीया श्रीस्त-
वगच्छदिति फलमङ्गीकरोत्येव, सा च ‘श्रीः’, तदीयं ‘तपः’,
अपि ‘अस्मै’, विदुषे, ‘अनुमन्यते’, तच्च ‘तपः’, तदीयं ‘बलं’,
‘अस्मै’ ‘विदुषे’ ‘अनुमन्यते’, तच्च ‘बलं’, तदीयं ‘प्राणं’ देवता-
रूपं, मात्सर्यग्रस्तः सर्वस्मादेतस्माद्भ्रूयेत । विद्वांसु सर्वैरप्येतै-
रभिवर्द्धते । तस्माद्विदुषा सह न संवदेत ॥

(८) अथ सञ्ज्ञानमित्यादिभिरवान्तरानुवाकैर्योऽर्थः प्र-
तिपादितः स सर्वोऽपि सावित्राग्निदेवतास्वरूपत्वेन ज्ञातव्य
इत्यभिप्रेत्य शुक्लपक्षस्याहोरात्रनामप्रतिपादकयोः प्रथम-
तृतीयानुवाकयोस्तात्पर्यं दर्शयति । “स यदाह । सञ्ज्ञानं